

**Общи условия към финансираните по Оперативна програма
“Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 договори за
безвъзмездна финансова помощ**

ЧЛЕН 1. ОБЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	2
ЧЛЕН 2 - ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ФИНАНСОВИ И ТЕХНИЧЕСКИ ДОКЛАДИ	3
ЧЛЕН 3 – ОТГОВОРНОСТ	4
ЧЛЕН 4 – КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ	4
ЧЛЕН 5 - ПОВЕРИТЕЛНОСТ.....	4
ЧЛЕН 6 - МЕРКИ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И КОМУНИКАЦИЯ, НАСОЧЕНИ КЪМ ОБЩЕСТВЕННОСТТА	5
ЧЛЕН 7 - ПРАВО НА СОБСТВЕНОСТ/ПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ЗАКУПЕНОТО ОБОРУДВАНЕ.....	6
ЧЛЕН 8 – ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА.....	6
ЧЛЕН 9 – ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОРА.....	7
ЧЛЕН 10 - СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА. УДЪЛЖАВАНЕ, СПИРАНЕ, ИЗВЪНРЕДНИ ОБСТОЯТЕЛСТВА И КРАЕН СРОК НА ДОГОВОРА.....	7
ЧЛЕН 11 – РАЗВАЛЯНЕ/ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА	9
ЧЛЕН 12 – ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ	10
ЧЛЕН 13 - ПЛАЩАНИЯ И ЛИХВИ ВЪРХУ ПРОСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ	10
ЧЛЕН 14 - СЧЕТОВОДНИ ОТЧЕТИ И ТЕХНИЧЕСКИ И ФИНАНСОВИ ПРОВЕРКИ	12
ЧЛЕН 15 - ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕТО, ПРЕДОСТАВЕНО ОТ ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН.....	14
ЧЛЕН 16 – ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	15
ЧЛЕН 17 – ПРИЛОЖИМ ЗАКОН И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ	16

ЧЛЕН 1. ОБЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

- 1.1. Бенефициентът е длъжен да изпълни поетите ангажменти съобразно сключения договор и с оглед изпълнение на предвидените в него цели.
- 1.2. Бенефициентът изпълнява договора с грижата на добър стопанин, при спазване на принципите на икономичност, ефикасност, ефективност, публичност и прозрачност, в съответствие с най-добрите практики в съответната област и с настоящия договор.
- 1.3. За тази цел Бенефициентът осигурява всички финансови, човешки и материални ресурси, необходими за пълното и точно изпълнение на договора и предвидени в описанието на проекта дейности.
- 1.4. Бенефициентът изпълнява задълженията си самостоятелно или съвместно с един или повече партньори, ако такива са посочени в описанието на проекта и в договора.

Партньорите участват в изпълнението на договора и техните разходи са допустими на същото основание както разходите, направени от Бенефициента. Основната част от договора се осъществява от Бенефициента и, ако е приложимо, от неговите партньори.

- 1.5. Бенефициентът има право да сключва договори с изпълнители ако естеството на проекта изисква това. За тези случаи Бенефициентът се задължава да прилага процедурите за определяне на изпълнители съгласно Постановление № 118/ 20.05.2014 г. на Министерския съвет или Закона за обществените поръчки и подзаконовите нормативни актове по прилагането му в случаите, когато се явява възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки.
- 1.6. Бенефициентът е длъжен да сключи договорите с изпълнители до 12 месеца от датата на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Сроктът спира да тече в случаите на обжалване на процедурите за определяне на изпълнител или при прекратяване на обявените процедури.
- 1.7. Бенефициентът и Управляващият орган са единствените страни (наричани за краткост “страните”) по договора. Управляващият орган не признава съществуването на договорна връзка между него и партньорите или изпълнителите на Бенефициента. Само Бенефициентът е отговорен пред Управляващия орган за изпълнението на договора.
- 1.8. Бенефициентът гарантира, че условията, приложими към него по силата на членове 1, 0, 0, 0, 0, 0, 9, 12, 13, 14 и 15 се отнасят и до неговите партньори, а условията по членове 1, 0, 0, 0, 0, т. 7.1 и 7.2 и т. 14-4 – 14.6 до всички негови изпълнители. Той е длъжен да включи разпоредби в този смисъл в договорите, които сключва с тези лица.

ЧЛЕН 2 - ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ. ФИНАНСОВИ И ТЕХНИЧЕСКИ ДОКЛАДИ

- 2.1 Бенефициентът предоставя на Управляващия орган и Сертифициращия орган цялата изисквана информация относно изпълнението на договора в срок от 5 работни дни от поискването ѝ.
- 2.2 Ако Управляващият орган извършва текуща или последваща оценка на договора, Бенефициентът се задължава да предостави на Управляващия орган и/или на лицата, упълномощени от него, цялата документация или информация, която би спомогнала за успешното провеждане на оценката, както и да му предостави правата за достъп, предвидени в член 14.4.
- 2.3 Страна по договора, извършила или възложила извършване на оценка в рамките на договора, предоставя копие от доклада за оценката на другата страна.
- 2.4 Бенефициентът се задължава да изготви междинни доклади и заключителен доклад. Тези доклади се състоят от техническа част и финансова част и се изготвят съгласно образца от Ръководството на бенефициента за изпълнение на договори по процедура BG05M9OP001-1.008 „ДОБРИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД“.

Докладите се отнасят до договора като цяло, без оглед на това каква част от него е финансирана чрез безвъзмездна финансова помощ и съдържат пълна информация за всички аспекти на изпълнението за описвания период. Към доклада се прилага опис на разходооправдателните документи, придружен с копия на всички разходи, направени през периода, за който се отнася докладът, с информация за наименованието, размера, съответното перо в бюджета на проекта и посочване на разходооправдателния документ. Доказателствата за прехвърляне на собствеността, предвидени в член 7.3 се прилагат към заключителния доклад.

- 2.5 Докладите се изготвят на български език. Те се представят на Управляващия орган в следните срокове:

Междинни доклади се представят заедно с всяко искане за междинно плащане.

Заключителният доклад се изпраща до два месеца след изтичане на срока на изпълнение на дейностите по договора. Срокът за представяне на заключителния доклад може се удължава до четири месеца с предварително одобрение от Управляващия орган, когато седалището на Бенефициента не е на територията на Република България.

- 2.6 Ако Бенефициентът не предаде междинните и заключителния доклад на Управляващия орган по указания в чл. 2.4 от настоящите общи условия формат и в предвидения в чл. 2.5 от настоящите общи условия срок и не изготви приемливо и изчерпателно писмено обяснение относно неизпълнението на това си задължение, Управляващият орган има право да прекрати договора по реда на член 11.2 а) и да изиска връщане на недължимо платените суми.

ЧЛЕН 3 – ОТГОВОРНОСТ

- 3.1. Управляващият орган не носи отговорност за вреди, понесени от служителите или имуществото на Бенефициента по време на изпълнение на договора или като последица от него. Управляващият орган не дължи обезщетения или допълнителни плащания извън предвидените по договора, свързани с подобни вреди.
- 3.2. Бенефициентът поема цялата отговорност към трети лица, в това число и отговорност за вреди от всякакъв характер, понесени от тези лица по време на изпълнение на договора или като последица от него. Управляващият орган не носи отговорност, произтичащата от искове или жалби вследствие нарушение на нормативни изисквания от страна на Бенефициента, неговите служители или лица, подчинени на неговите служители, или в резултат на нарушение на правата на трето лице.

ЧЛЕН 4 – КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Бенефициентът не предприема каквито и да са дейности, които могат да го поставят в хипотеза на конфликт на интереси. При наличие на такъв риск Бенефициентът предприема всички необходими мерки за избягване на конфликт на интереси, и уведомява незабавно Управляващия орган относно обстоятелство, което предизвиква или може да предизвика подобен конфликт.

Конфликт на интереси е налице, когато безпристрастното и обективно упражняване на функциите по договора на което и да е лице, е опорочено поради причини, свързани със семейството, емоционалния живот, политическата или националната принадлежност, икономически интереси или всякакъв друг общ интерес, който то има с друго лице, съгласно чл. 57 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) №1605/2002 на Съвета.

ЧЛЕН 5 - ПОВЕРИТЕЛНОСТ

При спазване на разпоредбата на член 14, Управляващият орган, Сертифициращият орган и Бенефициентът се задължават да запазят поверителността на всички поверително предоставени документи, информация или други материали

- за срок не по-малко от три години, считано от 31 декември след предаването на отчетите от страна на УО, в които са включени разходите по проекта, за проекти, за които сумата на общо допустимите разходи не надвишава левовата равностойност на 1 000 000 евро, за което УО уведомява бенефициента;
- за срок не по-малко за срок не по-малко от две години, считано от 31 декември след предаването на отчетите от страна на УО, в които са включени разходите по проекта, за проекти, за които сумата на общо допустимите разходи надвишава левовата равностойност на 1 000 000 евро, за което УО уведомява бенефициента;

- Когато безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията, за период от 10 бюджетни години от датата, на която е предоставена последната индивидуална помощ по схемата de minimis, за което УО уведомява Бенефициента.

Управляващият орган уведомява Бенефициента за началната дата, от която тече периодът.

Европейската комисия има право на достъп до всички документи, предоставени на Управляващия орган, като спазва същите изисквания за поверителност.

При реализиране на своите правомощия Управляващият орган, Сертифициращият орган, Бенефициентът и Европейската комисия спазват изискванията за защита на личните данни съобразно разпоредбите на чл. 5 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) №1605/2002 на Съвета и приложимото национално законодателство.

ЧЛЕН 6 - МЕРКИ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И КОМУНИКАЦИЯ, НАСОЧЕНИ КЪМ ОБЩЕСТВЕННОСТТА

- 6.1. Бенефициентът е длъжен да направи всичко необходимо за разгласяване на факта, че договорът се финансира или съфинансира от Европейския социален фонд. Предприетите за тази цел мерки трябва да са в съответствие с приложимите правила за информация и комуникация, предвидени в Приложение XII от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета и Единния наръчник на Бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г. Когато безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Инициативата за младежка заетост, описана в глава Глава IV на Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета, Бенефициентът прилага мерките за информиране и комуникация по чл. 20 от Регламента.
- 6.2. Във всички обяви или публикации, свързани с договора, както и на конференции и семинари, Бенефициентът е длъжен да уточни, че договорът е получил финансиране от Инициативата за младежка заетост и Европейския социален фонд чрез Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2014-2020.
- 6.3. Бенефициентът е съгласен Управляващия орган, националните одитни органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външните одитори да публикуват неговото наименование и адрес, предназначението на отпуснатата безвъзмездна финансова помощ, максималния размер на помощта и съотношението на финансиране на допустимите разходи по договора, съгласно предвиденото в договора.

ЧЛЕН 7 - ПРАВО НА СОБСТВЕНОСТ/ПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ЗАКУПЕНОТО ОБОРУДВАНЕ

- 7.1. Правото на собственост, включително правата на интелектуална и индустриална собственост върху резултатите от договора, докладите и други документи, свързани с него, възникват за Бенефициента.
- 7.2. Независимо от разпоредбите на член 7.1 и при спазване на разпоредбата на член 0, Бенефициентът предоставя на Управляващия орган и Сертифициращия орган, националните одитни органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външни одитори правото да ползват свободно и съобразно обхвата на проверката всички документи, свързани с договора, независимо от формата им, при условие, че с това не се нарушават съществуващи права на интелектуална и индустриална собственост.
- 7.3. Когато седалището на Бенефициента не е в страната, където се изпълнява договорът и ако в него не е предвидено друго, най-късно до края на срока за изпълнението му, оборудването, превозните средства и активите, закупени със средства от бюджета на проекта, трябва да се прехвърлят на местните партньори на Бенефициента или на целевата група по проекта. Копия от документите за прехвърляне на оборудването, превозните средства и активите се прилагат към заключителния доклад. Такива документи се съхраняват за целите на контрола във всички останали случаи.

ЧЛЕН 8 – ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА

- 8.1. Всякакви промени в текста на договора, вкл. на приложенията към него, се правят в писмена форма по взаимно съгласие на страните чрез сключване на анекс към договора, в съответствие с разпоредбите на чл. 5, ал. 8-10 от Постановление №107/ 10.05.2014 г. на Министерския съвет.

Ако изменението е поискано от Бенефициента, последният трябва да представи искането си на вниманието на Управляващия орган в едномесечен срок преди предвидената дата на влизане на поправката в сила, освен ако са налице обстоятелства, надлежно обосновани от Бенефициента и приети от Управляващия орган.

- 8.2. В случаите когато промяната в бюджета или описанието на дейностите (в т.ч промяна на план-график на дейностите, промяна на адреси и т.н.), не засяга основната цел на проекта, а финансовият ефект от нея се ограничава до прехвърляне на средства в рамките на един бюджетен раздел или промяна до 15 % на договорения размер на бюджетните раздели (при прехвърляне на средства между същите), която промяна няма да попречи за постигане на планираните резултати, Бенефициентът има право да приложи изменението, за което задължително уведомява писмено Управляващия орган. В тези случаи не се сключва анекс.

Управляващият орган си запазва правото да не приеме направената промяна ако:

- По вид не е сред изброените по-горе;

- Липсва писмено уведомление за извършването ѝ;
  - Не е добре обоснована необходимостта от извършването ѝ.
- 8.3. Задължително е подписване на анекс към договора при промяна на първоначалните стойности на бюджетните пера, когато се извършва преразпределение на средствата в бюджета на проекта, водещо до:
- увеличаване или намаляване с повече от 15 % на договорените в бюджета стойности по бюджетни раздели;
  - появата на нови бюджетни пера /видове разходи/, които не са договорени с първоначалния бюджет;
- Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер на безвъзмездната финансова помощ по договора, посочени в чл. 3 на договора и/или до превишаване на средствата по бюджетни раздели, за които има нормативно определен процент.
- 8.4. Сключен анекс не може да има за цел или като резултат внасяне на изменения в договора, които биха поставили под въпрос решението за отпускане на безвъзмездната финансова помощ или биха представлявали нарушение на принципа на равнопоставеност на кандидатите.

ЧЛЕН 9 – ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОРА

Правата и задълженията по договора не могат да бъдат прехвърляни или възлагани на трето лице без предварително писмено одобрение от Управляващия орган.

ЧЛЕН 10 – СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА. УДЪЛЖАВАНЕ, СПИРАНЕ, ИЗВЪНРЕДНИ ОБСТОЯТЕЛСТВА И КРАЕН СРОК НА ДОГОВОРА

- 10.1. Сроктът за изпълнение на дейностите по договора е посочен в чл. 2 на специалните условия на договора. Бенефициентът е длъжен да уведоми незабавно Управляващия орган за възникването на обстоятелства, които могат да възпрепятстват или забавят изпълнението на договора. Бенефициентът може да поиска удължаване на срока за изпълнение на договора не по-късно от един месец преди изтичането му, при условие, че срокът не излиза извън рамките за изпълнение на операцията по Оперативната програма и в съответствие с предвиденото в чл. 8 от настоящите Общи условия. Искането трябва да бъде придружено от всички обосноваващи го доказателства, необходими за вземане на решение за изменение на договора.
- 10.2. Бенефициентът може да спре временно изпълнението на договора изцяло или отчасти при следните хипотези:
- 10.2.1. При възникване на извънредни обстоятелства, които правят продължаването му твърде трудно или рисковано. В този случай Бенефициентът уведомява незабавно Управляващия орган за това, като прилага цялата необходима информация.

10.2.2. Бенефициентът може да поиска временно спиране изцяло или отчасти, ако възникнат обстоятелства, които правят продължаването му твърде трудно или рисковано. В този случай Бенефициентът отправя мотивирано искане до Управляващия орган. Спирането се счита за настъпило от датата на одобрение от страна на Управляващия орган.

Договорът може да бъде прекратен или развален в съответствие с член 11.

И в двете хипотези Бенефициентът е длъжен да направи необходимото, за да намали до минимум срока на спиране на изпълнението и да го възобнови, щом обстоятелствата позволят това, както и да уведоми незабавно Управляващия орган за тези свои действия.

10.3. Управляващият орган може да изиска от Бенефициента да преустанови временно изпълнението на договора в цялост или отчасти, ако възникнат обстоятелства, които правят продължаването му твърде трудно или рисковано. Договорът може да бъде развален или прекратен в съответствие с член 11. Ако договорът не е развален или прекратен, Бенефициентът е длъжен да направи необходимото, за да намали до минимум срока на спиране на изпълнението и да го възобнови, щом обстоятелствата позволят това, с предварително писмено одобрение от страна на Управляващия орган.

10.4. Срокът на изпълнение се удължава с времетраенето на спирането на изпълнението, без да се засяга възможността за внасяне на изменения в договора, необходими за адаптирането му спрямо новите условия за изпълнение.

10.5. Извънредно/непредвидено обстоятелство е всяка непредвидима изключителна ситуация или събитие, което е извън контрола на Управляващия орган и бенефициента и не позволява изпълнението на договора. Възникването му не може да се отдаде на грешка или небрежност от страна на Управляващия орган и бенефициента (или от страна на техните изпълнители, представители или служители) и не може да се преодолее при полагане на дължимата грижа. Управляващия орган и бенефициента не могат да се позовават на недостатъци в оборудването или материалите или закъснения в предоставянето им, на трудови спорове, стачки или финансови затруднения, като на обстоятелства, представляващи извънредно обстоятелство. Управляващия орган и бенефициента не отговарят за нарушение на договора, ако не са в състояние да ги изпълняват поради възникване на извънредно обстоятелство. Без да се засягат разпоредбите на членове 11.2 и 11.5, страната, засегната от извънредно обстоятелство, е длъжна да уведоми незабавно другата страна за възникването на извънредно обстоятелство, като посочи характера, вероятната продължителност и предвидимите последици от възникването му, както и да предприеме всички необходими мерки за ограничаване до минимум на възможните вредни последици.

10.6. Задълженията на Управляващия орган към Бенефициента за всички неизвършени плащания по договора са невалидни в случаите по чл. 86 и 136 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета като договорът се разваля на основание чл. 11. от настоящите Общи условия. Бенефициентът носи риска от ненавременно представяне на исканията на сертифициране на разходите. Договарящият орган уведомява в писмен вид Бенефициента за изтичането на сроковете по чл. 86 и 136 от Регламент (ЕС)

ЧЛЕН 11 – РАЗВАЛЯНЕ/ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА

11.1. Когато Управляващият орган или Бенефициентът са на мнение, че договорът повече не може да се изпълнява ефективно, то следва изясняване на тези обстоятелства при размяна на съответна кореспонденция. Ако страните не постигнат споразумение за разрешаване на проблема, всяка от тях има право да прекрати договора с двумесечно писмено предизвестие, без задължение за изплащане на обезщетение в случаите, в които Бенефициентът не дължи предоставени му средства от безвъзмездната финансова помощ, които не са верифицирани по надлежния ред.

11.2. Управляващият орган има право да прекрати или развали договора без предизвестие и без да изплаща каквито и да било обезщетения, при наличие на следните примерно изброени хипотези:

11.2.1. Управляващият орган има право да прекрати договора в случай, че Бенефициентът:

а) неоснователно не изпълни някое от задълженията си и продължава да не го прави или не представя задоволително обяснение в срок от 5 работни дни след изпращането на писмено уведомление, включително при констатирана нередност от страна на Управляващия орган;

б) е обявен в несъстоятелност, или спрямо него е открито производство по несъстоятелност или се намира в производство по ликвидация;

в) извърши промяна в правно-организационната си форма или предприеме преобразуване, освен ако предварително е уведомил Управляващия орган и последният е изразил писмено съгласие да продължи договорните отношения с новото или преобразуваното юридическо лице.

11.2.2. Управляващият орган има право да развали договора в случай, че:

а) Лице представляващо или управляващо Бенефициента образува, участва или ръководи организирана престъпна група или е осъдено с влязла в сила присъда за престъпление от общ характер по глава пета, шеста, седма, осма или девета от особената част на НК, или е освободено от наказателна отговорност по реда на чл. 78а от НК.

б) По отношение на Бенефициента е налице влязло в сила наказателно постановление за административно нарушение, свързано с професионалната му дейност или е извършил виновно тежко нарушение на професионалните си задължения, доказано по надлежния ред;

в) Бенефициентът не спазва разпоредбите на членове 0, 9 и 14;

г) Бенефициентът декларира неверни или непълни данни с цел да получи безвъзмездната финансова помощ, предмет на договора, или представи доклади, които не отразяват действителното положение.

- 11.3. При условията на чл. 11.2 Управляващият орган може да развали договора и при настъпване на сроковете по чл. 86 и 136 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета.
- 11.4. Управляващият орган има право да развали договора без предизвестие и без да дължи обезщетение и в случаите, че Бенефициентът осъществи неправомерни действия в ущърб на финансовите интереси на Европейската общност. Това условие се отнася и до партньорите, изпълнителите и представителите на Бенефициента
- 11.5. В случай на прекратяване на договора Бенефициентът има право да получи само такава част от безвъзмездната финансова помощ, която е верифицирана по надлежния ред, отговаря на изпълнената част от договора, като се изключват разходите, свързани с текущи ангажименти, които следва да бъдат изпълнени след прекратяването на договора. За тази цел Бенефициентът следва да представи искане за плащане и заключителен доклад в съответствие с член 0.
- 11.6. В случай на неправомерно разваляне или прекратяване на договора от страна на Бенефициента, Управляващият орган може да изиска изцяло или частично възстановяване на вече изплатените суми от безвъзмездната финансова помощ, като даде на Бенефициента възможност да изложи позицията си в писмен вид.
- 11.7. Преди или вместо да развали договора по силата на разпоредбите на този член, Управляващият орган има право да вземе предпазни мерки, които се изразяват във временно прекратяване на плащанията без предизвестие.
- 11.8. Управляващият орган може да пристъпи към едностранно разваляне на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, в случай, че не е спазен посочения срок в чл. 1.6 или е налице обжалване или прекратяване на процедурите, което поставя под риск усвояването на средствата по Оперативната програма.

ЧЛЕН 12 – ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

- 12.1. Без да противоречи на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета, както и на Постановление № 119/20.05.2014 г. на Министерския съвет, за да бъдат признати за допустими по договора, разходите трябва да отговарят на изискванията, предвидени в Насоките за кандидатстване по конкретната процедура.

ЧЛЕН 13 - ПЛАЩАНИЯ И ЛИХВИ ВЪРХУ ПРОСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

- 13.1. Управляващият орган извършва плащанията в съответствие с предвиденото в чл. 4 от специалните условия на договора.
- 13.2. Всички доклади и документи, представляващи основание за плащане, се считат за одобрени, ако Управляващият орган не изпрати писмен отговор до Бенефициента, придружен с необходимите документи, в срок от 30 работни дни от получаването им.

Управляващият орган може да спре срока за одобряване на даден доклад, като уведоми Бенефициента, че докладът не може да бъде одобрен и намира за необходимо да извърши допълнителни проверки. В такива случаи Управляващият орган може да изиска разяснения, поправки или допълнителна информация, които трябва да бъдат представени в срок от 5 работни дни от получаване на искането от страна на Бенефициента. Срокът започва да тече отново от датата, на която е получена изискваната информация.

- 13.3. Бенефициентът има право да подаде възражение в рамките на 5 работни дни, придружено с доказателства, срещу решението на Управляващия орган за непризнаване на разходите. За произнасяне по възражението и разглеждане на доказателствата се прилагат условията на чл. 13.2.

В случаите, когато се извършват допълнителни проверки (включително проверки на място), при които от бенефициента не се изискват допълнителни разяснения, корекции или допълнителна информация, срокът за преглед и одобрение на доклада спира да тече до приключване на проверката, но за не повече от 10 работни дни, за което Управляващият орган уведомява писмено Бенефициента. Посочените срокове обвързват проверките, когато същите се осъществяват от Управляващия орган. В случай, че за вземане на решение от страна на Управляващия орган е необходимо становище от друг орган или физическо/юридическо лице, то срокът за вземане на решение се удължава с толкова дни, колкото е нормативно определения срок за получаването на становището или издаването на съответния документ.

Докладите се представят в съответствие с член 0.

- 13.4. Сроковете от 10 работни дни за извършване на плащанията, предвидени в член 4 от специалните условия на договора, изтичат в деня на нареждането на банковата сметка на Управляващия орган по банковата сметка на Бенефициента. Без да се накърнява правилото на член 11.7, Управляващият орган има право да спре този срок, като уведоми Бенефициента, че искането за извършване на плащане е неприемливо поради факта, че заявената сума е недължима или поради това, че не са представени подходящи разходооправдателни документи, или защото намира за необходимо да предприеме допълнителни проверки, вкл. проверки на място, за да се увери, че посочените разходи са допустими.
- 13.5. След изтичането на посочения срок Бенефициентът има право да предяви иск за изплащане на обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва за периода на просрочието.
- 13.6. Сумите, изплащани от Управляващия орган се превеждат в банкова сметка на Бенефициента по проекта, посочена във формуляра за финансова идентификация съгласно Приложение VII.
- 13.7. Договарящият орган извършва плащанията в лева, съобразно разпоредбите на договора.
- 13.8. Всички лихви по банковата сметка на бенефициента, посочена във формуляра за финансова идентификация, или евентуални приходи и/или други печалби по смисъла на чл. 15.2, генерирани по време на изпълнението

на договора, натрупани върху средства, изплатени от Управляващия орган на Бенефициента, се приспадат от последващо плащане до размера на дължимата сума или се възстановяват на Управляващия орган, в случаите, когато ги надхвърлят.

ЧЛЕН 14 - СЧЕТОВОДНИ ОТЧЕТИ И ТЕХНИЧЕСКИ И ФИНАНСОВИ ПРОВЕРКИ

- 14.1. Бенефициентът трябва да води точна и редовна документация и счетоводни отчети, отразяващи изпълнението на договора, използвайки подходяща електронна система за документация и двустранно счетоводство. Тези системи могат да са неразделна част от текущата счетоводна система на Бенефициента или допълнение към тази система, така че да бъде осигурена отделна счетоводна аналитичност само за дейностите по Договора. Тази система следва да се прилага в съответствие със националното законодателство. Счетоводните отчети и разходите, свързани с договора, трябва да подлежат на ясно идентифициране и проверка.
- 14.2. В случаите, когато бенефициентът не е бюджетно предприятие и избраната по договора схема на плащане включва авансово плащане, той се задължава да гарантира, че генерираните лихви по банковата сметка, посочена във формуляра за финансова идентификация, могат да бъдат проследими и доказани, както и, че информацията по банковата сметка ще позволи лесното идентифициране и проследяване на разходите до и в счетоводните му системи. Счетоводните отчети трябва да съдържат данни за натрупаните лихви върху средствата, изплатени от Управляващия орган.
- 14.3. Бенефициентът трябва да гарантира, че данните, посочени в докладите (междинни и заключителен), предвидени в член 2, отговарят на тези в счетоводната система и документация и са налични до изтичане на сроковете за съхранение на документацията.
- 14.4. Бенефициентът е длъжен да допуска Управляващия орган, Сертифициращия орган, националните одитни органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външни одитори да проверяват, посредством проучване на документацията му или проверки на място, изпълнението на договора, и да проведат пълен одит, при необходимост, въз основа на разходооправдателните документи, приложени към счетоводните отчети, счетоводната документация и други документи, свързани с финансирането на договора. Бенефициентът е длъжен да осигури наличността на документите в съответствие с изискванията на чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета

Бенефициентът е длъжен да допусне Управляващия орган, Сертифициращия орган, националните одитни органи, Европейската служба за борба с измамите и външни одитори да извършат проверки и инспекции на място в съответствие с процедурите, предвидени в законодателството на Европейската общност за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нарушения и приложимото национално законодателство.

За тази цел Бенефициентът се задължава да предостави на служителите или представителите на Управляващия орган, Сертифициращия орган, националните одитни органи, Европейската комисия, Европейската служба

за борба с измамите и Европейската сметна палата, както и на външни одитори достъп до местата, където се осъществява договорът, в това число и достъп до неговите информационни системи, както и до всички документи и бази данни, свързани с финансово-техническото управление на договора, както и да направи всичко необходимо, за да улесни работата им. Достъпът, предоставен на служителите или представителите на Управляващия орган, Сертифициращия орган, националните одитни органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външните одитори трябва да бъде поверителен спрямо трети страни без ущърб на публично-правните им задължения. Документите трябва да се съхраняват на достъпно място и да са картотекирани по начин, който улеснява проверката, а Бенефициентът следва да уведоми Управляващия орган за точното им местонахождение.

- 14.5. Бенефициентът гарантира, че правата на Управляващия орган, Сертифициращия орган, националните одитни органи, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и външните одитори да извършват одити, проверки и проучвания, ще се упражняват равноправно, при еднакви условия и в съответствие с еднакви правила и по отношение на неговите партньори и подизпълнители. Когато партньор или подизпълнител на Бенефициента е международна организация, се прилагат споразумения за проверки, сключени между тази организация и Европейската комисия.
- 14.6. Цялата документация по проекта се съхранява или под формата на оригинали, или в заверени версии верни с оригинала, на общоприети носители на данни. Съхранението се извършва в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството като счетоводната система и документация са налични до изтичане на сроковете за съхранение на документацията, указани в чл.140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Всички разходооправдателни и други документи с доказателствена стойност за проекти, за които сумата на допустимите разходи не надвишава левовата равностойност на 1 000 000 евро се съхраняват за период от три години, считано от 31 декември след предаването на отчетите, в които са включени разходите по проекта от страна на УО, за което последният уведомява Бенефициента.

Всички разходооправдателни и други документи с доказателствена стойност за проекти, за които сумата на допустимите разходи надвишава левовата равностойност на 1 000 000 евро се съхраняват за период от две години, считано от 31 декември след представянето на отчетите, в които са включени окончателните разходи по приключения проект от страна на УО, за което последният уведомява Бенефициента.

Сроковете се прекъсват в случай на съдебни процедури или по надлежно обосновано искане на Европейската комисия.

Когато безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията, Бенефициентът е длъжен да документира и събира цялата информация относно прилагането на Регламента. Така съставените документи трябва да съдържат цялата информация, която е необходима, за да се докаже, че са спазени условията по Регламент (ЕС) № 1407/2013. Документацията относно индивидуалните помощи de minimis се

съхранява за период от 10 бюджетни години, считано от датата на тяхното предоставяне. Документацията относно схемите за помощ de minimis се съхранява за период от 10 бюджетни години от датата, на която е предоставена последната индивидуална помощ по такава схема. Управляващият орган информира Бенефициента за началната дата на периода.

ЧЛЕН 15 - ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕТО, ПРЕДОСТАВЕНО ОТ УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН

- 15.1. Общата сума, която Управляващият орган ще изплати на Бенефициента, не може да надвишава максималния размер на помощта, предвиден в член 3 от специалните условия на договора.
- 15.2. Ако при приключването на Договора подлежащите на възстановяване разходи възлизат на сума, по-малка от предвидения общ разход, посочен в член 3 на Договора, приносът на Управляващия орган се ограничава до тази сума.
- 15.3. Бенефициентът приема, че безвъзмездната финансова помощ не може при никакви обстоятелства да му носи печалба и трябва да бъде ограничена до сумата, необходима за възстановяване на разходите по договора след приспадане на генерираните при изпълнение на договора приходи. Под печалба се разбира превишението на приходите над разходите по конкретния договор към момента на подаване на искането за балансово плащане. Прихващане може да бъде извършвано и при деклариран и доказани приходи при междинните плащания.
- 15.4. Размерът на безвъзмездната финансова помощ по договора е дължим до размера на верифицираните допустими разходи по чл. 12. Извършените от Бенефициента недопустими разходи не подлежат на възстановяване.

ЧЛЕН 16 – ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

- 16.1. Бенефициентът се задължава да възстанови на Управляващия орган всички средства, платени в повече от разходите, на които Бенефициентът има право, в срок от 14 дни от получаването на искане за това.

Управляващият орган може да прихване неправомерно изплатените суми, включително лихвата, от последващи плащания на средства, дължими към бенефициента.

Бенефициентът се задължава да възстанови и средствата, които са били обект на финансова корекция, наложена или е в резултат на проверки от страна на управляващ, контролиращи и одитиращи органи. На възстановяване подлежат и всички средства, произтичащи от разходи, които са в резултат на констатиран и нередности независимо от датата на тяхното установяване, включително държавна/минимална помощ, предоставена в нарушение на приложимите регламенти.

- 16.2. В случай че Бенефициентът не върне изисканите суми в срока, определен в чл. 16.1 Управляващият орган има право на обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва за периода на просрочието, увеличена

с размера на лихвата, дължима от датата на уведомяването от Управляващия орган по банковата сметка на бенефициента, посочена във финансовата идентификация.

- 16.3. Сумите, включително лихвите по тях, подлежащи на възстановяване от Бенефициента, могат да бъдат прихванати от всякакви суми, дължими от Управляващия орган на Бенефициента, включително от други действащи договори.

Тази разпоредба не накърнява правото на страните да договорят разсрочено плащане.

- 16.4. Банковите такси, свързани с връщането на дължими суми на Управляващия орган, са изцяло за сметка на Бенефициента.

- 16.5. В случай, че Бенефициентът не изпълни доброволно задължението се пристъпва към един от следните способы за възстановяване:

- прихващане на дължимите суми, включително начислените лихви за просрочие, от последващи плащания по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, или от други действащи договори на Бенефициента. Дължимите суми се прихващат в рамките до 90 дни след изтичане на срока за доброволно изпълнение от последващо искане за плащане, постъпило в Управляващия орган;
- упражняване на права по учредени или издадени от Бенефициента обезпечения по договора за предоставяне на финансова помощ.

- 16.6. Независимо от избрания начин за събиране на вземанията по чл. 16.5, дължимите суми се погасяват в следната последователност:

- при публични държавни вземания - главница, лихви, разноски.
- при частни държавни вземания – разноски, лихви, главница.

- 16.7. Разсрочването по възстановяване на неправомерно изплатените суми не може да надвишава 12 месеца от възникване на задължението.

ЧЛЕН 17 – ПРИЛОЖИМ ЗАКОН И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

- 17.1. По отношение на настоящия договор се прилага законодателството на Република България.

- 17.2. Страните полагат всички усилия, за да постигнат уреждане на възникнали между тях спорове по взаимно съгласие. В случай, че съгласие не бъде постигнато, спорът се отнася до компетентния български съд.